IV

(Pranešimai)

EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRANEŠIMAI

TARYBA

EUROPOS KOMISIJA

Tarybos ir Komisijos bendra ataskaita dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintos sistemos (2010–2018 m.) įgyvendinimo 2012 m.

(2012/C 394/03)

1. ĮVADAS

Pagal Tarybos rezoliuciją dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintos sistemos (2010–2018 m.) ([1]), taip pat vadinamos ES jaunimo strategija, pasibaigus kiekvienam trejų metų etapui turi būti parengta ES jaunimo reikalų ataskaita, kuria siekiama dvejopo tikslo: įvertinti pažangą ir sukurti pagrindą, kuriuo būtų remiamasi nustatant kito veiklos etapo prioritetus.

Kartu su šiuo bendros ES jaunimo reikalų ataskaitos projektu pateikiami du Komisijos tarnybų darbiniai dokumentai: viename apžvelgiama jaunimo padėtis ES, o kitame analizuojami veiksmai, kurių imtasi pagal atnaujintą sistemą.

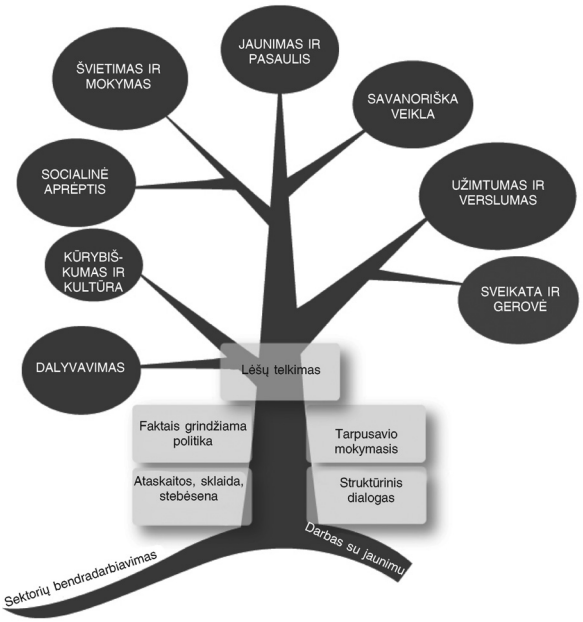
2. EUROPOS BENDRADARBIAVIMO ATNAUJINTOS SISTEMOS ĮGYVENDINIMAS

2009 m. Taryba patvirtino Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintą sistemą (2010–2018 m.), grindžiamą komunikatu „ES jaunimo strategija. Investicijos ir galimybių suteikimas“. Atnaujintos sistemos, kuria stiprinamas bendradarbiavimas ir dalijamasi gerąja patirtimi, du bendrieji tikslai yra:

i) sukurti daugiau galimybių ir užtikrinti lygias galimybes visiems jaunuoliams švietimo srityje ir darbo rinkoje bei

ii) skatinti visų jaunuolių aktyvų pilietiškumą, socialinę aprėptį ir solidarumą.

([1]) OL C 311, 2009 12 19, p. 1.

Atnaujinta sistema grindžiama veikla. Kaip parodyta paveiksle (medį vaizduojančioje schemoje), yra aštuonios politikos (veiklos) sritys: švietimas ir mokymas, užimtumas ir verslumas, socialinė aprėptis, sveikata ir gerovė, dalyvavimas, kultūra ir kūrybiškumas, savanoriška veikla, jaunimas ir pasaulis.

Sistema grindžiama šiomis priemonėmis: faktais grindžiamu politikos formavimu, tarpusavio mokymusi, reguliariu pažangos ataskaitų teikimu, rezultatų platinimu ir stebėsena, struktūriniu dialogu su jaunimu ir jaunimo organizacijomis, ES programų ir lėšų sutelkimu. Pagal sistemą į darbą su jaunimu ([1]) žvelgiama kaip į visas veiklos sritis palaikantį aspektą, o tarpsektorinis bendradarbiavimas laikomas esminiu principu.

3. „EUROPA 2020“ – JAUNIMO RĖMIMAS KRIZĖS KONTEKSTE

Šiuo metu ES patiria krizę, kuri sukėlė beprecedentį Europos jaunimo nedarbą ir socialinės atskirties bei skurdo pavojų. ES pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategijoje „Europa 2020“ nustatyta suderinto Europos atsako sistema, kad po krizės taptume stipresni ir padidėtų ilgalaikė Europos piliečių gerovė.

Strategijoje „Europa 2020“ jaunimui skiriama itin daug dėmesio, o vienas iš pagrindinių tikslų – sumažinti mokyklos nebaigiančių asmenų skaičių ir padidinti tretinį išsilavinimą įgyjančių asmenų skaičių. Kiti du pagrindiniai tikslai – sumažinti skurdo riziką ir padidinti dirbančių gyventojų dalį – taip pat akivaizdžiai susiję su jaunimu.

([1]) Darbas su jaunimu apima įvairią socialinę, kultūrinę, švietimo ir politinę veiklą, vykdomą jaunimo, su jaunimu arba skirtą jaunimui. Tai užklasinė šviečiamoji ir laisvalaikio veikla, kuriai vadovauja specialistai ar savanoriškai su jaunimu dirbantys asmenys ir jaunimo lyderiai. Ji grindžiama neformaliuoju mokymusi ir savanorišku dalyvavimu.

Be to, jaunimo judumas skatinamas pavyzdine iniciatyva „Judus jaunimas“ ([1]), į jaunimo klausimus atsižvelgiama „Naujų įgūdžių ir darbo vietų kūrimo darbotvarkėje“ ([2]) ir „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plane“ ([3]). Šiuo atžvilgiu Taryba toliau plėtojo šias iniciatyvas: ji priėmė išvadas dėl iniciatyvos „Judus jaunimas“ – integruotas požiūris į problemas, su kuriomis susiduria jaunimas ([4]), taip pat išvadas dėl švietimo ir mokymo socialinio aspekto ([5]).

[2012 m. lapkričio 26 d. Taryba taip pat pasiekė politinį susitarimą dėl Tarybos rekomendacijos dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos būdu įgytų mokymosi rezultatų patvirtinimo.]

Antrajame Europos ekonominės politikos koordinavimo semestre Europos Komisija pabrėžė reikmę toliau mažinti nepriimtinai aukštą jaunimo nedarbo lygį. 2012 m. metinėje augimo apžvalgoje, kurioje nustatyti ES ir nacionalinio lygmens veiksmų prioritetai, kad būtų skatinamas ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas, valstybės narės paragintos remti jaunimo užimtumą. Tarp konkrečių rekomendacijų – kokybiškos gamybinės ir mokomosios praktikos skatinimas bei verslumo ugdymo rėmimas. Taip pat raginta pertvarkyti užimtumo srities teisės aktus ir reformuoti švietimą ir mokymą. Komisija pareiškė susirūpinimą dėl to, kad išbandomas ES socialinės struktūros tvirtumas, ir drauge paragino valstybes nares apsaugoti socialiai pažeidžiamus asmenis, užtikrinant jų socialinę apsaugą, įgyvendinant jų aprėpties strategijas ir sudarant jiems galimybes naudotis paslaugomis, užtikrinančiomis integraciją į darbo rinką ir visuomenę ([6]). Atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės padėtį buvo priimtos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos ([7]).

Tokiomis aplinkybėmis Europos Komisija pasiūlė specialią Jaunimo galimybių iniciatyvą ([8]), kuria siekiama sutelkti išteklius ir padidinti pastangas, kad būtų sumažintas jaunuolių nedarbas ir padidėtų jų galimybės įsidarbinti. Tuo pačiu Komisija paragino valstybes nares remiant jaunimą geriau pasinaudoti Europos socialiniu fondu. Komisijos darbo grupės padeda aštuonioms valstybėms narėms ([9]), kuriose jaunimo nedarbo lygis yra aukštesnis nei vidutinis. Be to, neseniai paskelbtame užimtumo dokumentų rinkinyje ([10]) pateikta pirmoji Jaunimo galimybių iniciatyvos įgyvendinimo pažangos ataskaita ir konsultacijos dėl naujos kokybiškos mokomosios praktikos sistemos. Taryba, spręsdama jaunimo nedarbo ir socialinės aprėpties klausimus, priėmė rezoliuciją dėl aktyvios jaunimo aprėpties kovojant su nedarbu ir skurdu ([11]) ir dėl jaunimo užimtumo skatinimo siekiant strategijos „Europa 2020“ tikslų ([12]).

Komisija taip pat stengiasi šalinti kliūtis, su kuriomis susiduria ES piliečiai, įskaitant jaunimą, naudodamiesi savo, kaip ES piliečių, teisėmis, visų pirma teise laisvai judėti ES savanoriškos veiklos, mokymosi ar darbo tikslais.

Pastangos didinti jaunimo įsidarbinimo galimybes, judumą mokymosi tikslais ir dalyvavimą remiamos dabartine Mokymosi visą gyvenimą programa ir programa „Veiklus jaunimas“, kurias nuo 2014 m. pakeis nauja ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa.

4. **PIRMASIS ATNAUJINTOS SISTEMOS CIKLAS (2010–2012 M.)**

Beveik visos valstybės narės praneša, kad atnaujinta sistema buvo sustiprinti esami nacionalinio lygmens prioritetai, o kelios valstybės narės pabrėžia tiesioginį jos poveikį. Pavyzdžiui, Lietuva pažymi, kad naudojasi atnaujinta sistema kaip orientaciniu dokumentu rengdama Nacionalinę jaunimo politikos plėtros programą, Austrija teigia, kad stiprinamos jaunimo politikos ir darbo rinkos politikos sąsajos, o Belgijos Flandrijos bendruomenė teigia, kad toliau plėtojamas dialogas su jaunimu.

([1]) COM(2010) 477.
([2]) COM(2010) 682.
([3]) COM(2010) 758.
([4]) OL C 326, 2010 12 3, p. 9.
([5]) OL C 135, 2010 5 26, p. 2.
([6]) COM(2011) 815.
([7]) COM(2012) 299.
([8]) COM(2011) 933.
([9]) Airija, Graikija, Ispanija, Italija, Latvija, Lietuva, Portugalija ir Slovakija.
([10]) COM(2012) 173, SWD(2012)98, SWD(2012)99.
([11]) OL C 137, 2010 5 27, p. 1.
([12]) Dok. 11838/11.

Atnaujinta sistema remiamas visų lygmenų tarpsektorinis požiūris, taikomas įgyvendinant jaunimo politikos sistemą. Dauguma valstybių narių praneša turinčios nacionalines jaunimo strategijas arba jaunimo reikalams skirtus tarpsektorinius planus. Visose, išskyrus dvi, valstybėse narėse dirba iš įvairių ministerijų atstovų sudarytos darbo grupės jaunimo klausimams spręsti arba yra koks kitas institucinis mechanizmas. Kai kuriose nacionalinėse jaunimo reikalų ataskaitose pateikiama gerų pavyzdžių, tačiau dažniausiai tokias grupes sudaro būtent jaunimo politikos srities dalyviai ir suinteresuotieji subjektai; kitų ministerijų atstovai jose dalyvauja mažai arba išvis nedalyvauja, todėl jų tarpsektorinis pobūdis yra ribotas.

Šiomis aplinkybėmis rekomenduojama, kad Komisija ir valstybės narės daugiau dėmesio skirtų tarpsektorinio bendradarbiavimo plėtojimui, visų pirma siekiant išnagrinėti, kaip jaunimo politikoje ir darbe su jaunimu taikomais požiūriais ir metodais galima būtų pasinaudoti kituose susijusiuose sektoriuose. Turėtų būti remiamas naujų tarpsektorinių partneryščių kūrimas ir bendrų projektų bei iniciatyvų jaunimo sektoriuje plėtojimas.

Darbu su jaunimu prisidedama prie daugelio veiklos sričių. Dauguma valstybių narių praneša, kad vadovaudamosi Tarybos rezoliucija dėl darbo su jaunimu ([1]) ėmėsi tokio darbo pripažinimo, rėmimo ir plėtojimo priemonių. 2010 m. liepos mėn. Sąjungai pirmininkavusi Belgija surengė Europos darbo su jaunimu kongresą, kuriame dalyvavo įvairių Europos šalių politikos formuotojai ir jaunimo reikalų srities suinteresuotieji subjektai; jame buvo priimta deklaracija, kurioje aptariami ateinančių metų darbo su jaunimu prioritetai ir veiksmai.

4.1. **Veiksmų įgyvendinimas aštuoniose veiklos srityse**

Aštuoniose atnaujintos sistemos veiklos srityse siūlomos iniciatyvos, kurių turėtų imtis valstybės narės ir (arba) Komisija. Toliau apžvelgiamos priemonės, kurių 2010–2012 m. ciklo metu imtasi ES lygmeniu ir apie kurias pranešė valstybės narės ([2]).

Švietimas ir mokymas

Komisija ir valstybės narės bendradarbiauja, kad pagerintų švietimą ir mokymą vykdydamos strateginę programą „ET 2020“ ([3]). Šiomis aplinkybėmis Taryba priėmė išvadas reaguodama į Komisijos komunikatą, kuriame buvo pateikta Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo strategija 2011 m. ([4]), o Komisija rengia iniciatyvą „Švietimo persvarstymas: investicijos į gebėjimus siekiant geresnių socialinių ir ekonominių rezultatų“, kuri turi būti pradėta įgyvendinti vėliau 2012 m. ir kuria siekiama remti politikos plėtojimą gebėjimų ir kompetencijų srityje.

Atnaujintoje sistemoje daugiausia dėmesio skiriama neformaliajam mokymuisi ir savišvietai kaip papildomai priemonei, padedančiai įgyti įvairių sektorių gebėjimų ([5]), itin vertinamų darbo rinkoje ([6]). 2012 m. rugsėjo mėn. Komisija pasiūlė Tarybos rekomendaciją dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų pripažinimo ir patvirtinimo ([7]), be to, ji taip pat rengia priemones, palengvinsiančias neformaliojo mokymosi ir savišvietos būdu įgytų gebėjimų fiksavimą.

Tiek Komisija, tiek valstybės narės aktyviai remia jaunimo organizacijas, kaip svarbias neformaliojo mokymosi galimybių teikėjas. Daugelis valstybių narių ([8]) pabrėžia darbo su jaunimu reikšmę sprendžiant mokyklos nebaigimo problemą ir padedant mokyklos nebaigusiems asmenims grįžti į švietimo sistemą ar patekti į darbo rinką. Neseniai jos ėmėsi veiksmų, kad padidintų informuotumą apie neformalųjį mokymąsi ir savišvietą ir kad nacionaliniu lygmeniu būtų pripažįstami mokymosi rezultatai.

([1]) OL C 327, 2010 12 4, p. 1.
([2]) Strategijos veiklos sričių veiksmai išsamiau aprašyti prie šio komunikato pridedamame Tarnybų darbiniame dokumente.
([3]) OL C 119, 2009 5 28, p. 2.
([4]) OL C 372, 2011 12 20; COM(2011) 567.
([5]) Taip pat žr. Rekomendaciją dėl bendrųjų visą gyvenimą trunkančio mokymosi gebėjimų, OL L 394, 2006 12 30.
([6]) Eurobarometro apklausa „Darbdavių požiūris į gebėjimus“.
([7]) COM(2012) 485, 2012 9 5.
([8]) Dok. 13707/12 ADD 1, p. 14.

Užimtumas ir verslumas

Pirmosios trys po atnaujintos sistemos įsigaliojimo Sąjungai pirmininkavusios šalys jaunimo užimtumą laikė bendru teminiu prioritetu. Šiuo laikotarpiu Taryba priėmė rezoliucijas dėl aktyvios jaunimo aprėpties ([1]) ir darbo su jaunimu vaidmens didinant jaunimo užimtumo galimybes.

Iš nacionalinių jaunimo reikalų ataskaitų matyti, kad kelios valstybės narės pakeitė darbo teisės aktus arba ėmė taikyti mokesčių lengvatas, kad jaunuoliams būtų lengviau patekti į darbo rinką. Šios priemonės neretai derinamos su programomis, pagal kurias jaunuoliams suteikiama galimybių įgyti darbo patirties, be kita, ko, ir užsienyje. Daug jaunuolių naudojasi konsultavimo paslaugomis, kurias teikia švietimo įstaigos, užimtumo tarnybos ar jaunimo informacijos tarnybos. Daug šalių siūlo tikslinę paramą, mokymo kursus, konsultacijas ar stažuotes darbo neturintiems ar pažeidžiamiems jaunuoliams. Mokomosios praktikos galimybės dažnai suteikiamos kaip formaliojo švietimo dalis, o keliose šalyse nustatytos dvejopo metodo švietimo sistemos, kuriomis derinamas teorinis ir praktinis parengimas ([2]).

Pirmasis struktūrinio dialogo etapas taip pat buvo skirtas jaunimo užimtumo reikalams. Patys jaunuoliai taip pat pasiūlė konkrečių veiksmų; jie buvo įtraukti į Tarybos rezoliuciją ([3]), kurioje pabrėžiama reikmė užtikrinti prieigą prie darbo rinkos informacijos, neformaliojo mokymosi, kokybiškos stažuočių sistemos, daugiau dėmesio skirti lankstumo ir užimtumo garantijoms ir vienodoms judumo galimybėms. Į valstybių narių pateiktas rekomendacijas ir geriausios praktikos pavyzdžius buvo atsižvelgta kitose Komisijos iniciatyvose, pavyzdžiui, rekomendacijos dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos projekte, ir įgyvendinant Jaunimo galimybių iniciatyvą.

Daugumoje Europos šalių vis aktyviau remiamas verslumo ugdymas. Šiuo metu aštuonios šalys įgyvendina specialias strategijas, o 13 kitų šalių verslumo ugdymo veiklą yra įtraukusios į savo nacionalines mokymosi visą gyvenimą, jaunimo ar ekonomikos augimo strategijas ([4]).

ES lygmeniu jaunimo verslumo klausimai viešinti per Europos jaunimo savaitę, didinant informuotumą apie verslumo gebėjimų reikšmę ir nuosavą verslą kaip karjeros galimybę. Be to, šiuo metu imamasi įvairių veiksmų, kuriais remiamas verslumo ugdymas visuose švietimo lygmenyse.

Rekomenduojama, kad valstybės narės ir Komisija toliau dėtų bendras pastangas kovojant su jaunimo nedarbu ir toliau plėtotų tarpsektorines iniciatyvas šioje srityje.

Sveikata ir gerovė

Jaunimas yra speciali ES sveikatos iniciatyvų, kuriomis siekiama sumažinti rūkančių asmenų skaičių, informuoti apie alkoholio daromą žalą, sveiką mitybą, nutukimą ir narkomaniją, tikslinė grupė.

Visos valstybės narės, išskyrus dvi, praneša, kad jau ėmėsi konkrečių priemonių Tarybos rezoliucijai dėl jaunimo sveikatos ir gerovės ([5]) įgyvendinti. Daugelis valstybių narių ([6]) mini iniciatyvas, kuriose daugiausiai dėmesio skiriama konkretiems klausimams, pavyzdžiui, alkoholio vartojimui, rūkymui ar sveikai mitybai, ir pabrėžia tarpusavio mokymosi reikšmę skatinant sveiką gyvenseną.

Socialinė aprėptis

Jaunimo nedarbui įveikti skirtomis ES iniciatyvomis taip pat labai prisidedama prie socialinės jaunuolių aprėpties. Dauguma valstybių narių ([7]) jaunimą specialia tiksline grupe laikė ir vykdydamos Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi metų (2010 m.) veiklą. Šiomis iniciatyvomis pabrėžiama reikmė kovoti su skurdu nuo ankstyvo amžiaus, kad būtų padedama ištrūkti skurdo, kurį patyrė ankstesnės kartos, rato.

([1]) OL C 137, 2010 5 27, p. 1.
([2]) Dok. 13707/12 ADD 1, p. 27.
([3]) OL C 164, 2011 6 2, p. 1.
([4]) „Verslumo ugdymas Europos mokyklose“ (Entrepreneurship Education at School in Europe), Europos Komisija, 2012 m.
([5]) OL C 319, 2008 12 13, p. 1.
([6]) Dok. 13707/12 ADD 1, p. 57.
([7]) Dok. 13707/12 ADD 1, p. 51.

Daug valstybių narių ([1]) patvirtino, kad svarbu socialinę aprėptį užtikrinti vadovaujantis tarpsektoriniu metodu, susiejant ją, pavyzdžiui, su švietimo, užimtumo ir sveikatos politika. Daugelis iš jų pranešė vykdančios specialias su jaunimu dirbančių asmenų, jaunimo lyderių ir pačių jaunuolių mokymo programas, kuriomis gerinamos žinios apie kitas kultūras ir siekiama įveikti išankstinį nusistatymą. Kelios valstybės narės ([2]) pateikė su būstu susijusių jaunimo rėmimo priemonių pavyzdžių.

Todėl valstybėms narėms rekomenduojama paskelbti žiniomis ir faktais grindžiamas ataskaitas dėl jaunimo socialinės padėties ir gyvenimo sąlygų. Šiuo požiūriu valstybės narės taip pat galėtų būti paragintos imtis priemonių kovoti su įvairių kartų skurdu ir atskirtimi tuo tikslu naudojantis tarpsektoriniu bendradarbiavimu.

Dalyvavimas

Pastarųjų metų ES jaunimo politikos darbotvarkėje jaunimo dalyvavimui skirta itin daug dėmesio. Dalyvavimas yra itin svarbi visų valstybių narių jaunimo politikos dalis, taigi, vykdyta įvairi veikla, įskaitant jaunimo įtraukimo į sprendimų priėmimo procesą struktūros plėtotę ir dalyvavimo mechanizmų kokybės peržiūrą. Taip pat buvo vykdoma veikla siekiant paskatinti dalyvauti kuo daugiau jaunuolių, be kita ko, rengiant atitinkamą informacinę medžiagą ir sudarant daugiau galimybių vesti dialogą internetu.

Taryba patvirtino savo ryžtą šioje srityje pagal SESV 165 straipsnį nustačiusi, kad „jaunimo dalyvavimas demokratiniame gyvenime“ yra antrosios iš trijų Sąjungai pirmininkaujančių valstybių narių (nuo 2011 m. vidurio iki 2012 m.) bendras jaunimo reikalų srities prioritetas. Be to, Taryba priėmė rezoliuciją dėl naujų ir veiksmingų visų jaunuolių dalyvavimo Europos demokratiniame gyvenime būdų skatinimo ([3]). Struktūrinis dialogas tampa vis svarbesne jaunuolių įtraukimo į sprendimų priėmimo procesą priemone. Visos valstybės narės yra subūrusios nacionalines darbo grupes, organizuojančias konsultacijas su šalies jaunimu ir prisidedančias prie ES lygmens diskusijų.

Komisija ėmėsi veiksmų, kad sustiprintų faktinių duomenų apie jaunimo dalyvavimą bazę ir užsakė Eurobarometro tyrimą „Judus jaunimas“ ([4]) ir būsimą jaunimo dalyvavimo tendencijų tyrimą. Be to, ji iniciavo du procesus, kurie turėtų būti įgyvendinti per kitą trejų metų ciklą: tai Europos jaunimo portalo ([5]) pertvarkymas į sąveikiąja internetinę platformą ir „Judaus jaunimo“ kortelė, pasitarnausianti toliau skatinant jaunimo judumą ir dalyvavimą, nes ja naudojantis bus teikiamos paskatos, informacija ir rėmimo paslaugos.

Jaunuolių dalyvavimas politiniuose procesuose įgauna naujas formas, pavyzdžiui, pasirašomos peticijos, daromi pareiškimai internetu ir socialinėje žiniasklaidoje, ir t. t.

Todėl valstybės narės ir Komisija turėtų nustatyti, kurios dalyvavimo formos atitinka jaunuolių poreikius ir suteikti jiems įvairaus pobūdžio paramą.

Savanoriška veikla

Valstybės narės ir Komisija, įgyvendindamos Rekomendaciją dėl jaunųjų savanorių judumo visoje ES ([6]), bendradarbiavo ekspertų grupėje. Maždaug pusė valstybių narių ([7]) praneša, kad paskelbus minėtą rekomendaciją jos didino informuotumą apie jaunų savanorių judumo galimybes. Kelios valstybės narės praneša turinčios ne tik Europos savanorių tarnybą, bet ir dvišales ar daugiašales mainų programas.

Kelios valstybės narės ([8]) skelbia parengusios nacionalines savanorystės programas ar įsteigusios naują pilietinę tarnybą. Daugelis valstybių narių nurodo programą „Veiklus jaunimas“, ypač Europos savanorių tarnybą,

([1]) Dok. 13707/12 ADD 1, p. 45.
([2]) Dok. 13707/12 ADD 1, p. 47.
([3]) OL C 169, 2011 6 9, p. 1.
([4]) „Judus jaunimas“, analitinė ataskaita, tikslinė grupė – 15–30 m. asmenys.
([5]) http://europa.eu/youth.
([6]) OL C 319, 2008 12 13, p. 8.
([7]) Dok. 13707/12 ADD 1, p. 75.
([8]) Dok. 13707/12 ADD 1, p. 69.

esant svarbiu, gal net pagrindiniu šaltiniu, kuriuo remdamiesi jaunuoliai atlieka savanorišką veiklą kitoje šalyje. Daugelis šalių vykdo dvišales ar daugiašales mainų programas. Daugelyje šalių atskirties prevencija yra platesnių jaunimui skirtų strategijų ir finansavimo schemų dalis.

Valstybės narės aktyviai deda pastangas siekdamos užtikrinti, kad savanoriškos veiklos vertė būtų tinkamai pripažįstama, pavyzdžiui, pasitelkus Jaunimo pasą, įtraukiant ją į darbo rinką ar suteikus socialinį pripažinimą. Be to, daugelis valstybių narių taiko strateginius metodus siekdamos skatinti jaunuolių savanorišką veiklą, pavyzdžiui, siekiant socialinių tikslų. 2011 m. – Europos savanoriškos veiklos metais – patys jaunuoliai ir jaunimo organizacijos siekė labiau pabrėžti jaunimo savanorystės aspektą.

Kadangi apskritai duomenys rodo, kad kol kas tarpvalstybinėje savanoriškoje veikloje dalyvauja tik mažuma jaunųjų europiečių, valstybės narės raginamos atkreipti dėmesį į galimas savanoriškos veiklos kliūtis ir apsvarstyti galimus veiksmus/priemones siekiant tas kliūtis pašalinti ([1]).

Kultūra ir kūrybiškumas

Valstybės narės ir Komisija glaudžiai bendradarbiauja šioje srityje plėtodamos Europos kultūros darbotvarkę ([2]). Taryba kūrybiškumo bei kultūros svarbą ir jaunimo vaidmens reikšmę pabrėžė daugelyje savo išvadų ([3]). Pagal atnaujintą sistemą atlikto Europos jaunimo galimybių naudotis kultūra nuo 2010 m. tyrimo ataskaitoje ([4]) pateikta gerosios patirties pavyzdžių ir pasiūlymų, kaip įveikti tokias kliūtis kaip didelė kaina ir atstumas.

Nors valstybės narės pripažįsta kultūros ir kūrybiškumo bei jaunimo politikos sąsajas, nacionalinėse jaunimo reikalų ataskaitose apie šios srities veiksmus informacijos pateikiama nedaug.

Jaunimas ir pasaulis

Plėtodama jaunimo partnerystę su Europos Taryba, Komisija surengė ir iš dalies finansavo aukšto lygio jaunimo politikos simpoziumus rytinėse ir pietinėse kaimyninėse šalyse ([5]). Tarybos priimtose išvadose dėl jaunimo dalyvavimo ir judumo rytinės dimensijos ([6]) skiriama daugiau dėmesio Rytų Europos ir Kaukazo šalims. Be to, buvo priimtas sprendimas įgyvendinti iniciatyvą „Rytų partnerystės galimybės jaunimui“, padėsiančią geriau finansuoti jaunimo partnerystę ir bendradarbiavimą pagal programą „Veiklus jaunimas“. 2011 m., kurie buvo paskelbti ES ir Kinijos jaunimo metais, susijusi veikla vykdyta tiek Europoje, tiek Kinijoje. 2011 m. Komisija taip pat prisidėjo prie JT Jaunimo metų ir jų proga Meksiko mieste vykusio aukščiausiojo lygio susitikimo jaunimo klausimais; be to, ji pagal dvišalio bendradarbiavimo susitarimą su Kanada surengė dvi politikos konferencijas.

Valstybės narės teigia veiksmus šioje srityje vykdžiusios iki 2010 m. ir toliau laiko juos svarbiais. Beveik pusė valstybių narių ([7]) praneša sprendžiančios šiuos klausimus švietimo programomis ar jaunimo politikos strategijomis. Dauguma valstybių narių suteikia jaunimui galimybę išsakyti politikos formuotojams savo nuomonę visuotinės svarbos klausimais.

4.2. **Įgyvendinimo priemonės**

Pagal atnaujintą sistemą aštuoniose pirmiau nurodytose srityse imamasi tam skirtų priemonių. Toliau aptariama, kaip sėkmingai šiomis priemonėmis pasinaudota siekiant bendrų strategijos tikslų, remiantis Komisijos vertinimu ir valstybių narių nacionalinių ataskaitų duomenimis.

([1]) 2008 m. lapkričio 20 d. Tarybos rekomendacija dėl jaunųjų savanorių judumo visoje Europos Sąjungoje (OL C 319, 2008 12 13, p. 8).
([2]) OL C 287, 2007 11 29, p. 1.
([3]) OL C 326, 2010 12 3, p. 2; OL C 372, 2011 12 20, p. 19; OL C 169, 2012 6 15, p. 1.
([4]) „Interarts“, EACEA/2008/01.
([5]) Šarm aš Šeichas (2010 m.), Odesa (2011 m.), Tbilisis (2012 m.), Tunisas (2012 m.).
([6]) OL C 372, 2011 12 20, p. 10.
([7]) Dok. 13707/12 ADD 1, p. 86.

Faktais grindžiamas politikos formavimas

Be atnaujintos sistemos, Komisija – drauge su valstybių narių paskirtais ekspertais ir jaunimo srities suinteresuotaisiais subjektais – parengė ES jaunimo rodiklių suvestinę, kuri buvo paskelbta 2011 m. ([1]) Į šią suvestinę įtraukta 40 rodiklių, atspindinčių visas aštuonias veiklos sritis.

Pirmuoju atnaujintos sistemos įgyvendinimo etapu Komisija atliko du tyrimus ([2]) ir greitąją „Eurobarometro“ apklausą jaunimo klausimais. ES ir Europos Tarybos jaunimo partneryste taip pat prisidėta stiprinant faktais grindžiamos jaunimo politikos formavimą Europoje, pasitelkiant Europos jaunimo politikos žinių centrą (EKCYP) ir jo nacionalinius korespondentus bei Europos jaunimo reikalų srityje dirbančių mokslo darbuotojų fondą.

Tarpusavio mokymasis

Be atnaujintos sistemos, prie tarpusavio mokymosi buvo prisidėta keliais renginiais, be kita ko, savitarpio mokymusi, konferencijomis ir seminarais, aukšto lygio forumais ir ekspertų grupėmis, taip pat studijomis ir analizėmis.

Be galimybių keistis patirtimi konferencijose ir generalinių direktorių, atsakingų už jaunimo reikalus, posėdžiuose, iš Komisijos tyrimo ([3]) dokumentų matyti, kad parengti ES jaunimo rodikliai ne tik padėjo pripažinti ir geriau suprasti jaunimo politiką, bet ir paskatino teigiamus pokyčius valstybėse narėse tiek vykdant tarpsektorinį bendradarbiavimą, tiek taikant faktais grindžiamą metodą. Sudarytos ekspertų ir valstybių atstovų grupės rodiklių suvestinei peržiūrėti ir Tarybos rekomendacijai dėl jaunųjų savanorių judumo visoje ES įgyvendinti. Taip pat šalys vienos iš kitų mokėsi vykdydamos specialią su tarpsektoriniu bendradarbiavimu susijusią savitarpio mokymosi veiklą ([4]).

2012 m. gegužės mėn. buvo įsteigta nauja ekspertų grupė, tirianti savitarpio mokymąsi, susijusį su „jaunimo kūrybingumu bei inovaciniais gebėjimais ir per savišvietą ir neformalųjį mokymąsi įgyta kompetencija ir gebėjimais, kurie svarbūs siekiant įsidarbinti“ ([5]). Tai yra naudinga priemonė siekiant toliau plėtoti tarpusavio mokymąsi jaunimo politikos srityje struktūriškiau įgyvendinant atvirąjį koordinavimo metodą.

Rekomenduojama toliau plėtoti savitarpio mokymosi veiklos koordinavimą. Komisija ir valstybės narės turėtų apsvarstyti, kaip būtų galima geriau panaudoti duomenis ir valstybių narių geriausios praktikos pavyzdžius siekiant veiksmingesnės tarpusavio mokymosi veiklos ateityje.

Reguliarios pažangos ataskaitos, rezultatų sklaida ir stebėsena

Šiai ataskaitų teikimo veiklai įgyvendinti Komisija parengė interneto klausimyną, skirtą konkrečiai atnaujintoje sistemoje nustatytai veiklai aptarti. Taip atsirado galimybė atlikti visų valstybių narių, taip pat Norvegijos, Šveicarijos, Juodkalnijos ir Kroatijos nacionalinių jaunimo ataskaitų lyginamąjį vertinimą ([6]). Prisidėjo ir Europos jaunimo forumas – tarptautinių nevyriausybinių jaunimo organizacijų ir nacionalinių jaunimo tarybų atstovų platforma.

Paskelbtas ne tik prie ES jaunimo ataskaitos pridedamas tarnybų darbinis dokumentas, bet ir visos nacionalinės jaunimo ataskaitos, paviešintos Komisijos interneto svetainėje. Ši ataskaita turėtų būtų valstybėse narėse tinkamai išplatinta nacionaliniu lygiu. Tai atitinka atnaujintos sistemos ataskaitų rezultatų plataus masto sklaidos nuostatas.

([1]) SEC(2011) 401.
([2]) Jaunimo galimybių naudotis kultūra tyrimas („InterARTS“, 2010 m.) ir Jaunimo dalyvavimo demokratiniame gyvenime tyrimas (Londono ekonomikos mokykla, 2012 m.).
([3]) *Su jaunimu susijusių sričių rodiklių naudojimo praktika*. Galutinė ataskaita Europos Komisijai, Švietimo ir kultūros generalinis direktoratas („Ecorys“, 2011 m.).
([4]) Surengta pirmininkaujant Ispanijai.
([5]) OL C 169, 2012 6 15, p. 1.
([6]) Šios keturios ES nepriklausančios šalys atsiliepė į Komisijos kvietimą ES šalims kandidatėms ir ELPA valstybėms savanoriškai pateikti nacionalines jaunimo ataskaitas. Atskiras ataskaitas pateikė ir trys kalbinės Belgijos bendruomenės.

Komisija ir valstybės narės turėtų apsvarstyti, kaip būtų galima geriau panaudoti valstybių narių rodiklius, duomenis ir geriausios praktikos pavyzdžius siekiant ateityje parengti išsamesnes ES jaunimo reikalų ataskaitas.

Struktūrinis dialogas su jaunimu ir jaunimo organizacijomis

Struktūrinis dialogas su jaunimu yra puiki savitarpio mokymosi ir dalijimosi patirtimi priemonė, kuria gali naudotis valstybių narių jaunimo politikos formuotojai. Kartą per šešis mėnesius Sąjungai pirmininkaujanti šalis, remiama Komisijos, rengia ES jaunimo konferencijas. Šiose konferencijose visos ES jaunuoliai ir politikos formuotojai aptaria struktūrinio dialogo rezultatus ir parengia bendras rekomendacijas, kuriomis prisidedama prie Tarybos rezoliucijų ir išvadų priėmimo proceso.

Visos valstybės narės pačioje pirmo etapo pradžioje subūrė struktūrinio dialogo su jaunimu nacionalines darbo grupes. Struktūrinis dialogas, kuris yra išsamus ir oficialus konsultacijų su jaunimu metodas, tapo gyvybinga ir neatskiriama jaunimo politikos formavimo dalimi. Konsultacijų, vykusių pirmininkaujant pirmajai iš trijų valstybių narių (2010–2011 m.), rezultatas – vertingos bendros jaunimo politikos formuotojų ir paties jaunimo rekomendacijos pačiais opiausiais užimtumo klausimais.

2011 m. prasidėjo antrasis struktūrinio dialogo ciklas, kurio tema – jaunimo dalyvavimas. Procese tiesiogiai dalyvavo daug jaunimo lyderių ir jaunuolių.

Siekiant patobulinti konsultavimosi procesą ir jo stebėseną, priklausomai nuo atitinkamo struktūrinio dialogo teminio prioriteto, turėtų būti labiau skatinamas kitų ekspertų dalyvavimas nacionalinėse darbo grupėse vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygiu. Be to, struktūrinio dialogo rezultatai turėtų būti platinami įvairių sektorių suinteresuotiesiems subjektams. Šiame procese jaunimo reikalų srityje dirbantiems mokslo darbuotojams turėtų būti numatytas aiškus vaidmuo.

ES jaunimo konferencijos turėtų būti sustiprintos, kaip visų jaunuolių, jaunimo organizacijų ir politikos formuotojų struktūrinio dialogo forumas, siekiant apčiuopiamų politinių rezultatų. Kiek įmanoma, turėtų būti skatinamas jaunimo reikalų srityje dirbančių mokslo darbuotojų dalyvavimas.

ES programų sutelkimas

Programa „Veiklus jaunimas“ – svarbiausia atnaujintos sistemos rėmimo priemonė. Drauge su Mokymosi visą gyvenimą programa ja prisidedama prie jaunuolių judumo mokymosi tikslais. Itin daug dėmesio joje skiriama jaunuolių, su jaunimu dirbančių asmenų ir jaunimo organizacijų neformaliojo mokymosi veiklai. Vadovaujantis atnaujinta sistema, pagal šią programą remiamas jaunimo pilietiškumo ir solidarumo ugdymas, pabrėžiama darbo su jaunimu reikšmė, savanoriška ir pilietinė veikla kaip galimybė įgyti universaliųjų gebėjimų. Programoje 2010 m. ir 2011 m. dalyvavo atitinkamai maždaug 150 000 ir 185 000 dalyvių, taigi dalyvių skaičius, palyginti su programos pradžia (2007 m. joje dalyvavo 111 000 žmonių), gerokai padidėjo.

Beveik visos valstybės narės praneša jaunimo integracijos į darbo rinką tikslu naudojusios ir kitus ES finansavimo šaltinius, pavyzdžiui, Europos socialinį fondą, Europos regioninės plėtros fondą ir (arba) priemonę „Progress“. Sanglaudos fondų lėšos taip pat buvo panaudotos remiant aktyvaus pilietiškumo, jaunimo dalyvavimo ir gebėjimų plėtojimą.

Rekomenduojama, kad, nedarant poveikio derybų dėl kitos daugiametės finansinės programos rezultatams, atnaujinta sistema būtų paremta programa „Veiklus jaunimas“ ir būsima ES švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa.

5. **KITAS ATNAUJINTOS SISTEMOS CIKLAS (2013–2015 M.)**

Atnaujintos sistemos ir strategijos „Europa 2020“ sąsajų stiprinimas

Vadovaujantis Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje atnaujintos sistemos, bus nustatyti visų Europos bendradarbiavimo etapų prioritetai, kuriais prisidedama įgyvendinant sistemoje nustatytų sričių veiklą. Būsimo etapo prioritetai turėtų būti priimti remiantis dabartine ES jaunimo reikalų ataskaita.

ES pirmininkaujančios valstybės narės pirmuoju etapu daugiausia dėmesio skyrė užimtumui ir verslumui bei dalyvavimui. Atnaujinta sistema ir joje nustatytos veiklos sritys apima pačias įvairiausias problemas, su kuriomis – nors ir nevienodu mastu – susiduria į darbo rinką norintys patekti jaunuoliai. Kur kas svarbiau tai, kad atnaujintoje sistemoje pripažįstamos ir stiprinamos šių sričių ir suinteresuotųjų subjektų sąsajos, siekiant sukurti veiksmingas politinio koordinavimo ir sinergijos priemones.

ES ir nacionalinėse jaunimo reikalų ataskaitose patvirtinamas atnaujintos sistemos ir jos dviejų bendrų tikslų tvirtumas ir aktualumas: i) sukurti daugiau ir lygių galimybių visiems jaunuoliams švietimo sistemoje bei darbo rinkoje ir ii) skatinti pilietiškumą, socialinę aprėpti ir solidarumą. Abu tikslai puikiai atitinka strategiją „Europa 2020“, 2012 m. metinę augimo apžvalgą, iniciatyvą „Judus jaunimas“ ir Jaunimo galimybių iniciatyvą.

Būsimo veiklos etapo prioritetai turėtų atspindėti dabartinius bendruosius prioritetus ir pagal strategiją „Europa 2020“ vykdomą veiklą. Jaunimo užimtumas ir toliau bus svarbus ES darbotvarkės klausimas. Remdamosi 2012 m. metine augimo apžvalga, galima prioritetų peržiūra būsimoje 2013 m. metinėje augimo apžvalgoje ir Jaunimo galimybių iniciatyva, valstybės narės itin daug dėmesio turėtų skirti nedirbantiems ir nesimokantiems jaunuoliams ir šiuo tikslu pasinaudoti visomis turimomis ES lėšomis. Jos turėtų dėti daugiau pastangų, kad padidintų jaunimo galimybes dirbti, atlikti gamybinę bei mokomąją praktiką ir gerinti jų galimybes įsidarbinti.

Komisija remia valstybių narių pastangas naujomis ES iniciatyvomis, pavyzdžiui, „Tavo pirmasis EURES darbas“, kuria padedama jaunimui rasti darbą užsienyje, taip pat prisidėdama kuriant Jaunimo garantijų plėtotę ([1]) ir kokybišką mokomosios praktikos sistemą, kurioje jaunimas kartu su švietimo institucijomis ir užimtumo tarnybomis gali atlikti svarbų vaidmenį. Mokymosi visą gyvenimą programa ([2]) ir programa „Veiklus jaunimas“ ([3]) taip pat suteikta daugiau judumo mokymosi tikslais galimybių. Be to, pagal atnaujintą sistemą parengtas universaliąsias priemones galima panaudoti įvairių suinteresuotųjų subjektų, teikiančių visokeriopą paramą jaunimui, be kita ko, užimtumo tarnybų, švietimo institucijų, su jaunimu dirbančių asmenų, socialinių paslaugų teikėjų, darbdavių ir pačių jaunuolių, partnerystėms skatinti.

Aktyvesnis bendradarbiavimas vietoje gali padėti parengti specialiai pritaikytas priemones, skirtas visų pirma jaunuoliams, kurių padėtis yra itin sudėtinga arba kuriems sunku padėti įprastais metodais. Atnaujinta programa taip pat gali atlikti svarbų vaidmenį skatinant ir pripažįstant neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatus dirbant su jaunimu ir remiant dalyvavimą jaunimo organizacijose kaip galimybę įgyti universaliųjų gebėjimų. Taip ji gali prisidėti prie įvairių formaliojo, neformaliojo mokymosi ir savišvietos formų sinergijos stiprinimo.

Padėtis darbo rinkoje ir nedarbas turi tarpusavyje susijusių socialinių padarinių. 2012 m. metinės augimo apžvalgos duomenys aiškiai rodo, kad padaugėjo žmonių (visų pirma vaikų), kuriems gresia skurdas dėl nepakankamų pajamų, ir padidėjo socialinė atskirtis, kurios kraštutiniai atvejai – ūmios sveikatos problemos ir benamystė. Vis daugiau jaunuolių patiria socialinės atskirties pavojų.

Jaunimas susiduria su didele socialinės atskirties ir skurdo rizika – strategijos „Europa 2020“ vienas iš pagrindinių tikslų yra ES gyventojų, kuriems kyla socialinės atskirties ir skurdo rizika, skaičių iki 2020 m. sumažinti 20-čia milijonų arba 25 %. Jaunuolių, kuriems kyla tokia rizika, dalis yra didesnė, nei visų gyventojų, kuriems tenka tokia rizika, dalis. 2009–2010 m. jaunuolių, kuriems kyla tokia rizika, skaičius padidėjo daugiau nei visų gyventojų, kuriems kyla tokia rizika. Taip pat jaunimo gerovei kyla pavojus. Dėl aukšto nedarbo lygio atsirado daugiau šeimų su mažomis pajamomis arba namų ūkių, kuriuose nė vienas narys neturi darbo, be to, jaunimui kyla didžiausias skurdo ir socialinės atskirties pavojus, todėl krizė taip pat paveikė jaunuolių sveikatą ir gerovę. Nedarbas, nuskurdimas, netinkamos būsto sąlygos ir

([1]) Komisija ketina iki 2012 m. pabaigos pasiūlyti Tarybos rekomendaciją dėl „Jaunimo garantijų“ nustatymo gairių.
([2]) 130 000 aukštųjų mokyklų studentų ir profesinių mokyklų moksleivių stažuočių įmonėse (2012 m.) kitose ES šalyse.
([3]) 10 000 jaunuolių Europos savanorių tarnybos veikloje.

šeimų irimas labai padidina pavojų atsirasti tokioms psichinės sveikatos problemoms kaip depresija, piktnaudžiavimas alkoholiu ir savižudybės. Kadangi sveikatai ir gerovei padaryta žala dažnai gali turėti pasekmių visą gyvenimą, ji daro ypač rimtą poveikį jaunuoliams.

Atnaujinta sistema gali būti naudinga užtikrinant visų jaunuolių dalyvavimą įvairiose visuomenės gyvenimo srityse. Ja sprendžiami patys įvairiausi klausimai, susiję su atskirtimi, susvetimėjimu ir jaunuolių pastangomis susikurti savarankišką ir atsakingą gyvenimą. Ateinančiais metais įgyvendinant atnaujintą sistemą vis daugiau dėmesio turėtų būti skiriama jaunimo socialinei aprėpčiai ir gerovei. Todėl reikia skirti daugiau dėmesio jaunimo dalyvavimui demokratinėje ir visuomeninėje veikloje, taip pat remtis darbu su jaunimu gerinant jaunuolių gebėjimus, plėtojant bendrą asmeninį vystymąsi ir ugdant bendruomeniškumo jausmą.

Siekiant geriau išspręsti pirmiau išvardytus klausimus, valstybės narės ir Komisija turėtų srityse, kuriose atvirasis koordinavimo metodas galėtų būti panaudotas pridėtinei vertei kurti, ieškoti būdų toliau plėtoti ekspertines žinias ir nustatyti geriausios praktikos pavyzdžius. Siūloma, kad konkrečios socialinės aprėpties ir jaunimo sveikatos bei gerovės sritys iš tokio bendradarbiavimo turėtų naudos.

Įgyvendinimo pažanga

Tarpsektorinį bendradarbiavimą galima gerinti visose jaunimui aktualiose politikos srityse. Valstybės narės ir Komisija turėtų siekti toliau plėtoti tarpsektorinį bendradarbiavimą nacionaliniu ir Europos lygmeniu. Reikėtų dėti daugiau pastangų sustiprinti jaunimo politikos duomenų bazę ir vykdant tarpusavio mokymosi veiklą pasidalyti gerosios praktikos pavyzdžiais.

Su jaunimu susijusius klausimus sprendžiantys politikos formuotojai turėtų tęsti dialogą su jaunuoliais, kad visiškai suprastų, su kokiomis problemomis jie susiduria ir ko tikisi iš politikos formuotojų ir paramos jaunimui teikėjų. Struktūrinį dialogą su jaunimu galima toliau plėtoti toliau vertinant struktūrinio dialogo procesą ir rezultatus, remiantis Europos jaunimo savaitės rekomendacijomis ir šios ataskaitos išvadomis, užtikrinant įtraukesnę narystę nacionalinėse darbo grupėse ir visapusiškesnį sprendimus priimančių asmenų dėmesį jaunimo pateiktoms rekomendacijoms.

Siekdama palengvinti jaunimo judumą visoje Europoje, Komisija toliau plėtos „Judaus jaunimo“ kortelės iniciatyvą. Naudodamasi naujomis sąveikiosiomis Europos jaunimo portalo priemonėmis, ji taip pat sieks užmegzti ryšį su visais (visų pirma mažiau galimybių turinčiais) jaunuoliais ir sudarys geresnes dialogo su jais sąlygas. Įgyvendinant jaunimo politiką bus ieškoma būdų realizuoti jaunuolių kūrybiškumo ir novatoriškumo potencialą sprendžiant su užimtumu, galimybėmis įsidarbinti ir aprėptimi susijusius uždavinius ([1]).

Svarbus vaidmuo remiant šias iniciatyvas teks programai „Veiklus jaunimas“, būsimai jaunimui skirtai ES programai ir kitiems naudos gavėjams.

6. **IŠVADOS**

Pirmųjų trejų (2010–2012 m.) metų atnaujintos sistemos įgyvendinimo patirtis rodo, kad ši sistema yra patvari, lanksti ir pritaikoma patiems įvairiausiems Komisijos, valstybių narių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų veiksmams. Ši tarpsektorinė ir įtrauki atnaujinta sistema sukėlė didelį susidomėjimą ir įkvėpė ne tik ES valstybes nares, bet ir ne Europos Sąjungos šalis.

ES atnaujinta sistema – priemonė, padėjusi sustiprinti veiklos sričių, įskaitant užimtumą ir verslumą, švietimą ir mokymą bei socialinę aprėptį, sąsajas ir plėtoti įvairialypes galimybes paremti jaunimą. Tai buvo labai svarbu, pavyzdžiui, sprendžiant su dideliu jaunimo nedarbo lygiu susijusius klausimus ir remiant didėjančią nedirbančių ir nesimokančių jaunuolių dalį. Darbas su jaunimu prisideda prie jaunuolių tobulėjimo, be to, turi didelį potencialą visose veiklos srityse.

([1]) Tarybos išvados dėl jaunimo kūrybiškumo ir novatoriškumo potencialo skatinimo, OL C 169, 2012 6 15, p. 1.

Jaunimo dalyvavimas demokratiniame gyvenime – esminė jaunimo politikos dalis. Gilesnis ir platesnis dialogas su jaunimu ne tik gerina jaunimo politikos kokybę ir pagrįstumą, bet ir didina ES ir jos valstybių narių su rezultatais susijusius lūkesčius. ES turėtų dėti kuo daugiau pastangų, kad paskatintų jaunuolius įsitraukti į ES ateities kūrimo veiklą, visų pirma tokiose srityse, kurios, nuoseklių konsultacijų ir apklausų duomenimis, yra jiems aktualiausios. Šiomis aplinkybėmis jaunimo organizacijos ir darbas su jaunimu atlieka itin svarbų vaidmenį.

Kad būtų dar labiau prisidedama prie strategijos „Europa 2020“ tikslų, antrąjį atnaujintos sistemos ciklą (2013–2015 m.) visų pirma turėtų būti sprendžiamos dėl krizės jaunimui kilusios problemos. Nemažai dėmesio ir toliau turėtų būti skiriama užimtumui ir verslumui, didesnėms galimybėms gauti darbą bei jaunimo novatoriškumo ir kūrybiškumo ugdymui. Taip pat daugiau dėmesio reikėtų skirti socialinei aprėpčiai, sveikatai ir gerovei.

Dabartine programa „Veiklus jaunimas“ prisidedama siekiant atnaujintos sistemos tikslų. Šių tikslų ir toliau turėtų padėti siekti būsima jaunimui skirta ES programa.